

# SZENTES ÉS VIDÉKE

## POLITIKAI LAP

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap** és **csütörtökön**.  
Előfizetési ár:  
Hegyedévre 2 korona 50 fillér. félévre 5 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
**Görög-udvar,**  
hová a készíratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket  
a kiadóhivatal  
méréselt áron számít fel.

### Kossuth Bécsben.

Ugy rémlik előttünk, mintha valamikor olvastunk volna egy történetet — vagy mese volt talán? — arról, hogy ezelőtt 60 évvel bizonyos Kossuth Lajos nevezetű országgyűlési követ — néhány társa és a magyar fiatalóság által kísérvé — felment Bécs városába, hogy a király elébe terjessze a nemzet kívánságait. Mielőtt azonban ez a „szürke ember“, aki nem volt sem magnus, sem bankdirektor, hanem csak egyszerű ügyvéd és hirlapíró, megérkezett volna Bécsnek városába, V. Ferdinánd király mindenható minisztere, Metternich jónak látta a „szürke ember“ érkezésének hírére, Bécsből egyszerűen megugrani, míg a jó bécsi bürgerek örömjongással fogadták a magyar nemzeti színű zászlókkal díszített gőzöst, amely Kossuth Lajos Bécsbe vitte. Azután pedig ez a Kossuth — ha a mesében hinni lehet — megjelent kíséretével a Burg udvarában, az őrség tisztelettel neki, a jó Ferdinánd császár és király pedig eléje sietett, átvette tőle a magyar nemzet tizenkét pontba foglalt ki-

vánalmait és a nélkül, hogy minisztereivel, a Reichsrattal, Luegerrel és másokkal tanácskozott volna, aláírásával és pecsétjével megerősítette, jóváhagyta a tizenkét pontot.

Most, majdnem hatvan év múlva, megisméltődött ez a mesebe illő jelenet. Most is egy Kossuth — nem Lajos, hanem Ferenc — elindult Bécsbe, hogy az uralkodó előtt a nemzet kívánalmait tolmácsolja. De ez a Kossuth nem egyszerű képviselő, hanem miniszter, a Lipót-rend lovagja és az országgyűlési többséget képező függetlenségi-párt vezére, nem a jogászfjak kísérték útjában, hanem miniszterek és államtitkárok, akiknek vizitkártyáján ezek a sokat jelentő betűk láthatók: v. b. t. t.

Hogyha hatvan év előtt Kossuth Lajos, az egyszerű követ, megfutamtotta Metternichet, a hatalmas minisztert és az uralkodót minden követelmény megadására rábirta, helyesebben mondvá: rákényszerítette, most a másik Kossuth, a Ferenc. a Lipót-rend lovagja, zsebében hczza a nemzeti bankot, amely aránylag sokkal csekélyebb koncesszió, mint amit az a másik Kossuth magával hozott. Mivel azonban a logika gyakran sántít, nem csuda,

hogy most sántít, vagyis az események egyáltalán nem bizonyítják, hogy a jelen a multat, a fény az egyszerűséget legyőzi és hogy ami sikerült Kossuthnak, az egyszerű követnek, az sokkal könnyebben sikerült a másik Kossuthnak, a miniszternek. Kossuth Ferenc nem hozott magával Bécsből semmit; nem hozta magával az önálló bankot, sőt a kartelbankot sem. Az uralkodó „kegyelmese“ meghallgatta miniszterének és a függetlenségi-párt vezérének alázatos előterjesztését, „ad referendum“ vette az elmondottakat és kijelentette, hogy tessék az osztrák kormányval tárgyalni — mert kétfőn áll a vásár és ha meg egyezés jön létre, azután: majd meglássuk.

Ezt hozta haza Bécsből Kossuth Ferenc és vajjon hozhatott volna-e egyebet is? Az uralkodó, aki sokáig élt, sokat tapasztalt, okos ember és kétség kívül jól tudja, hogy azt a projektumot, amelyet minisztere eléje terjesztett, a magyar nemzet nem ismeri, az nem fakadt a nemzet szívéből, azt a miniszterek csinálták meg, csak a befenteknek van róla tudomásuk és az egész nemzet célja nem

### TÁRCA.

#### Megnyugvás.

Nyugodt az én szívem, nagyon nyugodt,  
Nem járja át viharzó indulat.  
A lelkesülésből kisorvadott,  
Mint a mező a nagy hőség miatt.  
A túlfeszített húr már elszakadt,  
És elnémult az érzelmek dala.  
Rideg mosolylyal gondolok reá,  
Ami eddig egy szem eszmény vala.

Szilaj hullám sodort át engemet  
Ezen az irgalmatlan életen.  
Szívem a bánattól majd megrepedt,  
Máskor határtalan volt örömöm.  
Elalmodam a gyönyör álmait,  
Szellemben egy kis menyország vala,  
S fölém terjeszté sötét szárnyait,  
Az öngyilkosság szörnyű angyala...

Az élet egy méreggel telt pohár,  
Amelyből minden halandó iszik,  
S minél többet ivott belőle már,  
A sirhoz annál közelebb viszi.  
Az élet dal, mely pusztán hangzik el,  
Melynek szilaj melódijája van,  
Ha megszakadt az éneklő kebel,  
Évész a pusztaságban nyomatlan.

Szembeszes Elemér.



#### A bilincsek.

— Adrien Vély. —

A poros, göröngyös úton, ólmos napfény alatt egy kis csapat haladt tova. Két csendőr között lustav, nehézkiesen, megadással lépkedett bilincsekbe vert kezekkel Laglope. Nem divatos, régimódi, ócska, kulcsra járó bilincsek voltak azok.  
Nem ellenkezett Laglope, mikor elfog-

ták, nem bocsátkozott meddő küzdelemre, engedelmesen azonnal odatartotta kezét, hogy rátegyék a láncocskával összekötött dupla karkötőt. A csendőrök méltányolták is szelidségét és jól bántak vele. A mint útközben egy facsoporthoz értek, így szót Maréchal, az egyik csendőr:

— Arnyékos helyecske. Jó lenne lepihenni.

— Nem rossz gondolat — hagyta helyben Croquemelle.

Leültek egy lejtős domboldalba, maguk közé véve Laglopeot, levették a sapkájukat és némán törölgették izzadt homlokukat. A távolban egy torony látszott. Maréchal kezdte el a beszélgetést, kinyújtott karral a torony felé mutatva:

— Belgia!  
— Lehetséges? — kérdezte Croquemelle.

— A mint látod! — felelt Maréchal.

**Sirolin**

Emeli az étvágyat és a testvért, megszünteti a köhögést, vándorlat, éjjeli köhögést.

**Tüdőbetegségek, neurózis, számkököhögés, skrofulozis, influenza**  
ellen számtalan tanár és orvos által ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenek „Roche“ eredeti csomagolását.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Sváj)

**„Roche“**

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerházaiban. — Ár: Evgenikint 4— koron.

más, mint a koalíciós uralom meghosszabbítása. Ki tudja most, hogy minő bankot akar a magyar kormány; ki van tisztában azzal, hogy mi lesz az a kartelbank, melyről azt állítják, hogy olyan lesz, mintha önálló nemzeti bank volna? Mi már kétféle variációt hallottunk a kartelbankról, de egyikben sem vagyunk képesek az önálló magyar jegybank re-kompensációját felfedezni és bizonyosan nem volna erre képes a közvélemény sem, ha végre a kormány terveit megismerné. Az uralkodó azonban kétségen kívül tudja, hogy amit **W e k e r l e J u s t** és **K o s s u t h** előterjesztettek, az nem a nemzet követelménye, hanem egyszerű kormány-propozíció, melynek elodázására, sőt teljes elejtése sem fog az országban forradalmi hangulatot keltetni.

Azonban számtalanszor kijelentettük már, hogy a magyar kormány a bankkérdés elére állítása nem is komoly szándéka. Ez a kérdés csupán egyike a módus virendiknek, valójában pedig a koalíciós kabinet azt szeretné, ha a bankszabadalomnak 1917-ig való meghosszabbítása segélyével ezen a kérdésen is olyan simán siklanék át, mint átsiklott a gazdasági kiegyezés kérdésén.

És mert a véletlen csakugyan kezére játszik e szándék megvalósítása tekintetében. **H á b o r ú s h i r e k k e l** van tele a levegő, sőt a pesszimisták már európai konflográció bekövetkezéséről félnek. Lehet-e ilyen körülmények között gazdasági vívmányokért barcolni és olyan fontos kérdésben, aminő a bankügy, Ausztriával vizsálya bonyolódni és nem okosabb dolog-e **e l v e i n k f e n t a r t á s á v a l e** a bankszabadalmat ideiglenesen meghosszabbítani és aztán egész energiánkat a Szerbiával megvívandó nagy háborúnak szentelni? Ezt a kérdést illetékes helyen bizonyosan **K o s s u t h** elé tárták bécsi látogatása alkalmával és **K o s s u t h** lojálisan meghajolt a kérdésben rejő

legfelsőbb akarat előtt. Az a 60 év előtti történet ugyan kissé másként folyt le; akkor **R a d e c z k y** generalist erősen szorongatták Olaszországban és a monarchia alapítványe recsegett-ropogott. És ennek dacára, vagy éppen ezért mit tett **K o s s u t h** Lajos? Annál erélyesebben követelte a magyar nemzet összes kívánalmainak teljesítését, mert nagyon jól tudta, hogy Ausztria csak akkor enged, mikor bajban lévén, reánk szorul. Pedig ekkor még nem ismerete Salfierino és Königrätz csak később bekövetkezett tanulságait. Így viszonylik egymáshoz a két **K o s s u t h** bécsi látogatása és a kettő között levő óriási különbséget látva, valóban elmondhatjuk: változnak az idők, mi is változunk bennük.

**M. P.**

#### — Kormánybúkas részlet-fizetésre.

A helyzet tarthatatlan, — mondja a politikusok kicsinye-nagyja; undorítóknak találja a koalíciós viszonyt mindenki, miután valószínűnek látszik, hogy ha akarmilyenek is tartják, véget fog érni a koalíció együtt maradására.

De hogy a helyzet undorító és tarthatatlan az nem a bankügy szülotte, nem is új dolog, minden negyedében egyszer elmondták ezt minden pártban a politikusok, és egyben helyeselt nekik főváros és vidék — de azért gőrcsösen ragaszkodott a koalíció kicsinye-nagyja az undorító és tarthatatlan helyzethez, mely valójában az országnak volt igazán undorító, nekünk ellenben a hatalmat és a hatalmi jászolt jelentette.

Most már napok óta ismét undorodnak a koalíciós pártok egymástól. A pár hét előtti jelenet ismétlődik; vagdalják egymás fejéhez a legkevésbé sem diszót jelzőket, azzal a különbséggel, hogy akkor egymásnak mutattak ajtót, most pedig ők maguk tekingetnek az ajtók felé, de különben, amint maradtak akkor együtt, úgy látszik, maradnak most is.

Beismerik egymásról, hogy ilyen galád népséggel nem lehet országot kormányozni,

de azért mindenesetre együtt maradnak legalább addig, amíg a rettenetes nemzetrontó adójavaslatot tető alá hozzák s becsesítik — undorodva bár egymástól, de támogatva egymást — ráadásul a kongrua-javaslatot is. Szóval: buknak, de nem menten, nem sietve, hanem előbb jól meggondolva a dolgot s közben alkotva egy törvényt, mely fogantatott az undorító és tarthatatlan helyzet közepette. Sok minden dolog történhet addig, míg befejezik az adójavaslatok tárgyalását és egyegy paragrafusnak kórtépet talán egymásra is fognak találni az eddig hű, most egymástól undorodó, de majd egymást újból megszerető koalíciós szívek.

Gyönyörű ez a koalíciós erkölcsstan. Már nyíltan elmondják, hogy ez meg az perfid arúdi, kivel együtt működni nem volna szabad; de hozzateszik menten, hogy hazafias kötelesség az utolsó pillanatig kitartani, csak hogy ha lehet, együtt maradjon mégis a tabor. Biztos a főbomlás — mondják, de azért ott lebeg a levegőben, hogy mégis történhetik valami, ami elodázza a váltásigot.

A kormány első gavalijára negyedik éve jajgat és panaszkodik, hogy szenvedés reá a tarca sulya, feléve egyszerűen undorodik a helyzetből, napok óta **e g y p e r c i g** sem marad, különben pedig igen jól érzim magát és eszé ágában sincs tettekkel bizonyítani, hogy megundorodott volna végleg a helyzettől.

Sok kormányválságot látott már az ország, de ilyen, mint a mostani, soha. Minisztereket szavaznak le, párt vezéreket dezavualnak, az egész kormány bizalmatlansági okmányt kap kezéhez — és ők még mindig gondolkodnak, hogy váltás-e ez?

Valami négy heti időről van szó, hogy majd akkor áll be a végleges bukás, addig válság-részlettörlesztés lesz. Hol szidják egymást, hol undorodnak egymástól, hol meg buknak, de — maradnak rendületlenül.

Mi a válság magva? A hatalom kérdése. Van tehát váltás, ha kielégítést nyer minden jogos érdek? Akkor nincs válság. Mi tehát a kérdés? Hogyan lehetne hét miniszteri tarcat, het államtitkarságot huszon-

Majd hozzátette:

— Nem közönséges dolog a természet!

— Titokzatos! — vélte Croquemielle

— Titokzatos és nem közönséges — mondta Maréchal. — Az ember atmegy az országúton, egy dűlön és más országban van. Miért? Nem tudni. A föld, a mezők, a fák, az ég, a templomtornyok mind ugyanolyanok és mégis máshol van az ember. Semmi sem árulja el: »Itt itthon vagy« »Ott már a szomszédnál.

— Bocsánat, — vetette közbe szeliden Laglope — hat a határkölap?

— Nagyszerű! Egyedül te jöttél rá!

— kiáltotta jókedvűen Croquemielle,

— Ugyan ha előbb jöttél volna rá, okosabban tetted volna — jegyezte meg Maréchal. — El se foghattunk volna ott a szomszédnál.

A két csendőr hangos hahotába tört ki. Laglope udvariasságából szintén nevetni kezdett. De Maréchal felkelt:

— Ebből nem élünk meg... Még hosszú út van hátra... Előre.

— Jó, de előbb rágyujtok — felelt Croquemielle, szintén felkelve, odanyujtva Maréchalnak egy csomó dohányt és cigarettapapírost. Ez vett belőle, aztán visszaadta. Laglope így szólott hozzájuk:

— Nem szép, hogy mondom, de magam is szívesen sodornék egyet.

— Egy fegyencz is csak olyan ember, mint a többi — mondta Croquemielle, s odaadta neki a dohányt s a papirost.

— Csempészett dohány — jegyezte meg Laglope.

— Persze — mondta Maréchal. — A határon mindenki ezt szítja. A fenébe se kerül. — Méltóztatik tüzet parancsnoki, fogoly úr?

És odanyujtotta égő cigarettáját. Laglope lehajolt, hogy rágyujtson, a fejével olyat, lökött Maréchal mellébe, hogy az hanvatt esett, s mielőtt még Croquemielle tudata ébredt volna annak, hogy mi történik, pár ugrással előre sietett, majd megfordult és megállt.

Felocsudva meglepetésből, Croquemielle felszöngött Maréchal mellett, majd mindketten a szőkevény után iramodtak. Ez viszont oly határozott mozdulattal állította meg őket, hogy szótlánul önkénytelenül is helyükön maradtak.

Kemény hangon így szólott hozzájuk:

— Ügyelni kell kissé, a szomszédhoz mégsem lehet így berontani.

A két csendőr szinte kővé meredt. Laglope és ő köztük ott állt egy czölöp, rajta e felírás: »Határ«.

— Atyáristen! — kiáltotta Maréchal,

— Átkozott história! — ordította Croquemielle.

— Belgium — szólott Laglope a toronyra mutatva. Majd így folytatta: — Nagyon köszönöm a cigarettát. Ajánlom magamat.

— És összelanczolt kezeivel megpróbálta leemelni sapkáját.

— A fenébe is! — sugta Maréchal Croquemiellenek. — Még a bilincseket is magával viszi!

— Jól nézünk ki! — sóhajtott Croquemielle.

— Várj csak! — szólott Maréchal. És hangosan így szólott Laglopehoz: — Az a szerény véleményem, hogy ezekkel a csinos ékszerekkel a mancsaidon nem fogsz megszízre jutni.

— És te, — felelt Laglope — ugyan mersz-e megszízre menni nélkülök?

— Annyi szent, hogy a legelső belga csendőr letartóztát.

— Az még nem olyan biztos, drágám. És ha ugy is lesz, hát akkor bezárnak. A két rossz közül mégis ezt választom inkább. Hátha mégis kimászom a csávából... De benneteket, szegény barátaim, szívőből sajnálalak. A ti helyzetetek igazán kétségbeejtő.

— Engedje meg... — mordult fel haragosan Croquemielle.

— Mindent megengedek, aranyosom

nyolc részre osztani. Aki ezt kitalálja meg-  
oldja a valóságot.

Ők addig buknak, buknak, egyre, buk-  
nak — de csak majd ha jól meggondolták  
magukat.

**Munkát mindenkinek!** A társadalom  
kérelhetetlen szigorral üldözi mindazon vét-  
ségekkel, melyek a magántulajdon szentsége  
ellen irányulnak.

A szigorú megtorlás elméletileg valóban  
helyes, sőt talán gyakorlati szempontból is  
nélkülözhetetlen; de hogy az adott viszonyok  
között jogos-e: azt már egész sereg szoció-  
lógus vitatja.

Az újabb szociológusok, társadalmi tud-  
ósok, majdnem kivétel nélkül megegyeznek  
abban, hogy a társadalom, mely polgárainak  
vállaira ezerféle kötelezettséget rak, mely  
polgáraitól tiszta erkölcsöt, fedhetlen jellemet,  
szepülten becsületet követel: ennek ellen-  
ben legalább is annyival tartozik, hogy a tár-  
sadalom minden egyes polgára tisztességes,  
tehetségének és egyéniségének megfelelő ke-  
reseti forráshoz jusson. Mert magasabb er-  
kölcsei szempontból nézve, abban a pillanat-  
ban, mikor a társadalom valamely tagja legna-  
gyobb igyekezete mellett sem képes munkához,  
keresethez jutni: arra a polgárra nézve ugyan-  
csak abban a pillanatban a társadalmi kor-  
látok egyrésze önként feloldódik.

Ezer és ezer esetben bebizonyosodott  
már, hogy a bűnt csaknem minden alkalom-  
mal a nélkülözés és nyomor idézi elő. Az  
elmúlt esztendőben például, a rossz gazda-  
sági helyzet miatt, majdnem megkét-szerező-  
dött azok száma, akiket idegen vagy on-  
eltulajdonításának vétségé-  
miatt ítélték el.

Világos tehát, hogy egy jobb gazdasági  
esztendőben, türethetőbb megélhetési viszonyok  
esetén: a bűnös útra tévedetteknek legalább  
két harmadrésze becsületes ember maradt  
volna. Mindamellett természetesen ép oly  
kérelhetetlenül elítélték ezeket is, mintha  
megrogzott gonosztevők lettek volna.

A bűnt természetesen hűntetni kell. De

egy modern társadalomnak ennél sokkal  
nagyobb a feladata. A bűnt meg kell előzni!

Munkát és megélhetést kell biztosítani  
a társadalom minden egyes tagjának és ak-  
kor a bűncselek 90 százaléka azonnal önma-  
gától meg fog szünni. Az a tíz százalék azon-  
ban, mely a biztos megélhetés dacára is a  
bűn útjára téved: az legalább jogosan és a  
magasabb erkölcsű világrand megsértése nél-  
kül fogja elvenni büntetését.

Más szóval: ha a társadalom minden  
egy tagjának a megélhetése minden kétsé-  
get kizárólag biztosítva van és a megélhetés  
lehetősége egyedül az egyén munkakedvén  
mulik: ez az intézmény egyuttal csálhatatlan  
próbaköve lehetne a becsületességnek.  
A társadalom ebben az esetben joggal állit-  
hatna fel ezt a tételt: »A munka lehetősége  
mindenki számára biztosítva van, aki tehát  
ennek dacára bűnt követ el; az kétségtele-  
nül megérdemli a büntetést.«

Amíg azonban a társadalom minden  
egy tagjának a megélhetése nincs bizto-  
sítva, amíg a bűnt a nyomor és a nélkülöz-  
zés szüli: addig ugyan elítélhetik a nyomor-  
gó bűnösöket, de ezeknek az ítéleteknek  
sem erkölcsi, sem etikai hatásuk nincs. S a  
bűncselek mind jobban szaporodni fognak.

A jelszó: »M u n k á t m i n d e n k i  
n e k e — már megszületett. Vajha mielőbb  
megünnepelehetnének azt az ünnepet is, ami-  
kor ez a jelszó áldásos valósággá válik.

**A mi hires iparpártolásunk.**

Három tényezőnek kell összefogni, hogy  
az ipar megfelelő mérvben fejlődhessen: az  
allamnak, a városnak és társadalomnak. Ahol  
ez a három faktor az iparfejlesztést harmo-  
nikus összműködéssel támogatja: az eredmény  
el nem maradhat. De sajnos, nem így van.  
Nálunk még mindig mindent az államtól vá-  
runk. Talán még inkább, mint valaha.

Alig volt kormány, amelylyel szemben az  
igények az ipar támogatása terén oly foko-  
zott mértékben megnyilvánultak volna, mint  
a jelenlegi nemzeti kormánnyal szemben. Az  
elmúlt év folyamán huszonegy új gyár léte-  
sült állami támogatással 21,600,000 korona  
tőkével és legkevesebb 3300 munkas foglal-

koztatásának kötelezettségével. Ugyancsak  
állami támogatással huszonöt gyár kibővítet-  
tett 18 millió 600,000 korona tőkével és  
2300 új munkas alkalmazásával. Hetvennégy  
gyár kapott 1,068,674 korona értékű gépet  
és munkaeszközöt 2600 munkás és 250 ta-  
nonc állandó foglalkoztatásának kötelezett-  
ségével. Kisiparosok az 1908. év folyamán  
1,811,406 korona készpénz segílyt kaptak,  
gépekben pedig 1,098,097 korona jutott a  
kisiparnak 1600 segéd és 750 tanonc fog-  
lalkoztatásával.

Ezek a számok eléggé igazolják, hogy  
az állam teljes mértékben teljesíti kötelező-  
ségét az iparpártolás tekintetében. A városok  
többé-kevésbé szintén. Arad, Kecskemét,  
Kolozsvár, Miskolc, Pozsony, Sopron, Temes-  
vár, Csaba, Eger ingyen telket, 5—25 évig  
terjedő adómentességet biztosítanak minden  
ott létesülő nagyobb iparvállalatnak, sőt  
egyik-másik részvényjegyzéssel anyagilag is  
támogatja a vállalatot, több város pedig  
építkezési anyagot is ad. Miskolc ipartelek  
előjaira száz katasztrális föld kiterjedésű föld-  
et vett, amelyből minden ujonnan létesít-  
endő iparvállalatnak ingyen ad telket, azon-  
kívül köveztetvém s pótdómentességet 15—25  
év tartamára, sőt évi szubvenció nyújtása  
elől sem zárkózik el. Temesvár 15 évi adó  
és illetékmentességet, ingyen telket, (egy  
esetben 5 holdat is adott, egy másik eset-  
ben a telken levő épületet is átengedte), a  
városi villanytelepből 10 éven át önköltségi  
áron áramot és czenkivül még 10 éven át  
kézépítségsegélyt, amely 50 munkásanokint  
500 koronát tesz ki és maximumban 6000  
koronát évenként.

Igy pártolják azok a városok az ipart,  
ahol a helyes, a céltudatos községi politika,  
a város gazdasági fejlesztése iránt érdeklél  
birnak. Ezek tudják, hogy mit jelent egy vá-  
rosnak egy-egy új iparvállalat, ezek ugy lát-  
szik ceruzával a kezükben számolnak és  
kiszámítják, hogy ha ök egy olyan vállalat-  
nak, mely mondjuk csak száz munkást fog-  
lakoztat, évenként 1—2000 koronát rep-  
rezentáló támogatást adnak, ez tisztelesen  
megtérül a város polgárainak, mert a mun-  
kások keresete ott maradt, a városban a ke-  
reskedőknek, az iparosnak, a hentesnél a  
termelőnél. Ezért kelnek versenyre, erre a  
nemes versenyre, a városok most az utóbbi  
időben, hogy mentül többet adjanak az oda  
települő vállalatoknak.

Minden városnak elsőrangú érdeke,  
hogy ebben a versenyben ne maradjon el.  
A város gazdagodásának az lesz a mértéke,

még azt is hogy bilincsek nélkül jelentkez-  
zen a parancsnokságnál. Laglope nélkül hazatérni,  
az nem nagy baj. Egyszerűen azt mondanád  
hogy képtelen voltál ráakadni. De ha a bi-  
lincsek nélkül fogsz hazatérni, az annyit je-  
lent, hogy megtaláltad Laglopeot, el is fog-  
tad, le is bilincselted, de oly mulya voltál,  
hogy kiszabadult karmaid közül, s magával  
vitte a parancsnokság bilincseit. Kétségbejöt-  
tél még a legenyhébb kifejezés, a mit használ-  
hatok.

— Hát jó, ugy van — mondta Maré-  
chal. — Hiába csűröm-csavarom, be kell val-  
lani . . .

— De édeseim, én sem ragaszkodom  
olyan tulságosan ezekhez a bilincsekhez —  
szólt engedékenyen Laglope. — Ha örömet  
szerzek vele nektek . . .

— Visszaadnád ?

— Hogyne! De az ördögbe is . . .  
egyedül nem tudok megszabadulni tőlük. Pe-  
dig gyerekjáték volna . . . Erősek ezek a  
vacakok! Kénytelen leszek megtartani őket.

— Talán lehetséges volna . . . —  
kezdte Maréchal, de nem merete folytatni.

— Mi az ? — kérdezte Laglope.

— Talán lehetséges volna megszaba-  
dítani tőlük téged ?

— De hogyan ? nincs kulcsom !

— Van nekünk.

Laglope elvette magát.

— Mond csak, szívem, azt hiszed, meg  
vagyok bolondulva ?

— Nem tréfálunk ! — mondta szigo-  
rúan Maréchal.

— Komolyan beszélnék — szólt sze-  
lidebben Croquemielle.

— Tán látogatást szándékoztok nálam  
tenni itt Belgiában, hogy ismét tulajdonotok  
birtokába juthassatok ?

— Azt nem tehetjük ! — jelentette ki  
Maréchal.

— Tán szivesebben látnátok, ha én  
jönnek hozzátok látogatva Franciaországba ?

— Teremtucscse !

— A vesémbé láttok ?

— Nem bizol bennünk ?

— Azt nem mondhatom. De gyanakvó  
természetű vagyok.

— Mondanék valamit — szól Cro-  
quemielle. — Te ide jössz a határcölöpig . . .  
Átnyujtod a karjaidat hozzánk Franciaor-  
szágba.

— Nem rossz — gondolkozott Laglope.

— De attól félek, ha egyszer Franciaország-  
ban lesznek a kezeim, a lábaim sem sokáig  
maradnak Belgiumban. Hagyjuk az egészet.  
Jó napot kívánok.

Es távozni készült.

— Laglope ! — kiálltotta egyszerre a  
a két csendőr.

Laglope megállt.

— Sohasem mertem volna ajánlani . . .

— Mit ?

— Hogy ide dobjátok a kulcsot.

— Na jó ? Igen . . . nem bánom . . .

Miután másképp nem segíthetünk magunkon,  
De visszaadod mindeneset ?

— Mi az ördögöt csinálnék velük. Nincs  
szükségem rájuk. Számotokra azonban még  
hasznosak lehetnek ezek a szerszámok. Nem  
leheszen tudni.

A kulcs lábai elé hullott, mielőtt még  
befejtette volna mondókáját. Mintha magá-  
tól repült volna oda.

— Siess ! Várok . . . Várunk — mondta  
keményen Maréchal.

A bilincsek és a kulcs visszaértek  
a légi úton.

Maréchal felemelte azokat és a nélkül,  
hogy visszafordultak volna, útnak eredtek.  
Egy darabig némán haladtak előre, míg  
végre az emberséges Croquemielle hirtelen  
megszólt :

— Nem kéne határnak lenni két nép  
országja közt.

— Ha nem volna határ, — vetette  
közbe találóan Maréchal — nem volna csend-  
őr sem.

hogy az új magyar gyárak közül hany-  
kul ide, az Alföld fővárosába.

## A gazdasági népoktatás és az öntözés.

A gazdasági népoktatásról szóló tör-  
vényjavaslat végre napirendre hozza népünk  
rég óhajtott gazdasági nevelésének kérdését  
is. Alföldi mezőgazdaságunk csökkenő ter-  
méseredményei országos veszedelmet rejte-  
nek s ma már általános a nézet, hogy né-  
pünknek modernebb irányú hivatásos föld-  
művelővé való nevelése országos, nemzeti, sőt  
faji érdek.

Hogy az Alföld népies gazdálkodásá-  
nak elmaradottságát elsősorban a modern  
ismeretek hiánya okozza, az kétségtelen; de  
hogy az ismereteknek akár a népisoklai ta-  
nítás, akár a felnőttek oktatása által való  
terjesztése csak hosszú idő múlva fog eredmé-  
nnyel járni, azt mindenki tudja, a ki vi-  
szonyaink sajátosságát ismeri.

E tekintetben ugyanis nemcsak tanításra  
hanem támogatásra és vezetésre is van szük-  
ség; s csak akkor fogunk igazán eredményt  
elérni, ha a népet sajátos viszonyaiban nem-  
csak oktatjuk, hanem mindenképp gyamo-  
ltjuk is.

Gazdasági népoktatásunk manapság téli  
népies előadások és gazdasági hazipari tan-  
folyamok tartásából áll; melyek eredményé-  
ről érdekes adatokkal számol be a földmü-  
velésügyi minisztérium legújabbán megjelent  
füzet. Megtudjuk ebből, hogy a múlt télen  
1345 községben összesen 3126 előadás\* ren-  
dezték, a melyeken 186,032 egység vett részt.  
Továbbá, hogy gazdasági tanfolyam 1542  
községben mintegy 200,000 résztvevővel tar-  
tatott. Ha pedig számba vesszük, hogy az  
1896-ik év óta mintegy 10,000 tanfolyamon  
kerék három millió ember vett részt, a  
téli szakoktatás fejlődése örvendtesen mond-  
ható s mégis e tizenkét évi munka eredmé-  
nye alig mutatkozik.

Különösen érdekes e jelentés a hazipar  
terén. Itt már értekezés kimutatott  
eredmény is van, a mennyiben a földmü-  
velésügyi kormány haziparosokból lehetőleg  
értékesítő szövetkezetet is szervez s már ta-  
valy 45 ilyen szövetkezet működött 2445  
taggal, a kiknek mindgyike a téli gazda-  
sági munkahianyidőben átlag 225 koronát  
szerezett.

Ha ez utóbbi adatokat közelebbről  
nézzük, azt tapasztaljuk, hogy a legnagyobb  
eredmény ott van, a hol már előzően volt  
némi speciális hazipar, s a hol ez a kezdet-  
leges hazipart állandó tanfolyammal, a szak-  
oktató állandó együttműködése mellett fej-  
lesztették. Mert bár nem kicsinyíthető az  
előadás oktató hatása, a gyakorlati alkalmá-  
zasnál a nép mindaddig vezetésre szorul, míg  
az új módot el nem sajátította, míg az a  
közudatba, közhasználatba át nem ment.  
Sőt azt látjuk, hogy ha ez a vezetés a fej-  
lődés előhaladottabb fokain is tart, az egy-  
szerű hazipari cikk kiép szűk korlátaiból s  
a világiari versenyben éppen speciálisan  
révén meg is tud allani.

A mi gazdasági haziparra áll, általában  
a népies mezőgazdaságra is. Csekély birtokú  
kiszázdák és kisbirtokok csak ott tudnak igaz-  
an boldogulni, a hol valami kicsiben, ker-  
tileg is művelhető speciális terményt termes-  
tenek, mely az ottani viszonyok sajátossa-  
gából fejlődött ki; s nem egy ily speciálita-  
sunk szerzett is már magának világhírt, a  
nélkül, hogy ez a kínálkozó gazdag forrás  
megfelelően kiaknáztatódnék.

Népies mezőgazdaságunknál főként e  
speciálisok a jövő. Ez volna a tér, hol a  
teendő a legsürgősebb és legtöbb eredményt  
ígér, mert éppen ez egyes termények hir-  
neve bizonyítja, hogy nem üres frázis többé  
az a mondat, mely szerint az Alföldnek, kü-  
lönösen pedig a Duna-Tisza közének hiva-  
tása Európa gazdasági kertjévé lenni.

Sajátságos jelenség azonban, hogy míg  
egyrészt népünk egyes kiválóított termé-  
nyének gazdasági munkáját, gyakorlati fogá-  
sait önmagától is tudja fejleszteni, s e tekin-  
tetben rátermettsége kétségtelen, egyáltalán  
nem tud megküzdeni az Alföld sülvényes

szarazságával s a földművelési kormány buz-  
galmánál s többirányú igyekezetének elle-  
nére: az öntözés nem bír nálunk meghono-  
sodni. Pedig elmondhatjuk, hogy az Alföld-  
dön a speciális termények és kertgazdaságok  
művelésének, s így a kiszáradás jótételének kér-  
dése az öntözés meghonosodásával függ  
össze; s gazdasági népoktatásunknak egyik  
legnagyobb feladata volna ennek meghono-  
sítása.

Ha az eddigi sikertelenség okait ker-  
ressük: népünknek az öntözés iránti érzék-  
hiányan kívül talán a kezdet irányja, a ke-  
retnek nagysága s a terjesztési mód sem volt  
alkalmas arra, hogy az öntözés meghono-  
sodjon. Kezdetben a főterületek volt a ré-  
töntözés. Kopár, szikes területeknek öntözés  
által való jövedelmezővé tételére töreked-  
tünk; a mi mindenesetre az öntözés egyik  
legszebb célja is, de minthogy ez mindenben  
nagyobb arányokat követel, kezdetnek nem  
volt alkalmas.

Jelentékeny lépés volt később a siker  
felé a földművelésügyi miniszternek az az  
intézkedése, hogy a Vincstári telepeken kisebb  
kerti gazdálkodásra szolgáló öntöző beren-  
deszésekre állami előlegeket engedélyezett s  
mindenképp elősegítette ilyenek létesítését.  
Azonban, ha a kincstári telepeken van is  
sikere az intézkedésnek, elterjedése és után-  
zása alig remélhető, amint hogy magától nem  
utanozza népünk a manapság már az Alföld-  
dön mindenfelé található bolgár kertészek  
öntöző munkáját sem. Pedig ez lehetne az  
egyszerű, olcsó, kis arányokban könnyen lé-  
tesíthető s mégis nagy hasznot hajtó kerti  
öntözés mintája, melynek sikerét és nagy  
hasznát szemünk előtt láthatjuk.

Gazdasági népoktatásunkra marad tehát  
a feladat, különösen az Alföldön, hogy míg  
egyrésztől az egyes vidékek meglévő speciális  
terményeire, vagy ezek hiányában ilyenek  
megválasztása, meghonosítására fektesse a  
főszűl; másrészt: a termelés fejlesztésének  
gyakorlati eszközeit, legfőként a kerti öntözés  
meghonosítását nevelje népünkre.

E nevelésnél követendő példa volna az  
a módszer, mely a gazdasági haziparral a  
legjobb eredménnyel járt: vagyis nem elég  
az oktatás és a minták odaállítás, hanem  
szükséges a gyakorlati együttműködés és álan-  
dó vezetés is.

Ha az egyes vidékeken évenként több-  
több kiszáradnak valóban csinálunk ily egy-  
szerű, olcsó öntöző berendezést s az egész  
termelési idő alatt vele együtt dolgozva, ele-  
jétől végig támogatjuk és eredményre viz-  
szuk: lehetetlen, hogy ez a nagy közgaz-  
dasági kérdés rövid idő alatt megoldandó ne  
nyerjen.

R. L.

## Ujdonságok.

Szentes, 1909. március 7.

### Március 15.

A város által rendezendő március 15-ki  
ünnepegy végleges programja a következő:

Reggel 8 óra k o r : Ünnepi isten-  
tiszteltet a ref. templomban. Ez alkalommal  
imádt mond F u t ó Zoltán lelkész.

Reggel 9 óra k o r : Ünnepi mise  
a róm. kath. templomban.

D. e. fél 11 óra k o r : Ünnepegy a  
színházteremben, m a t i n é v a l, mely az  
alábbi műsorból áll:

1. É n e k. Előadja a »Szentesi Dal-  
loskőr.«

2. S z a v a l a t. Előadja T ö r ö k Irma,  
a Nemzeti színház tagja.

3. Ü n n e p i b e s z é d. Tartja Dr.  
F r i e d m a n n Gyula főrabbi.

4. É n e k. Előadja a »Szentesi Dal-  
5. S z a v a l a t. Előadja M o l n á r  
László, a nemzeti színház tagja.

6. É n e k. Előadja a »Szentesi Dal-  
loskőr.«

A tolongás elkerülése végett azok ré-  
szére akik a színházban tartandó ünnepélyen  
maguknak ülőhelyeket kívannak biztosítani, a  
városi tanács mérsékelt árú belépőjegyeket  
bocsajtat ki.

Az ily befolyó jövedelem utolsó fillérig  
a K o s s u t h s z o b o r alapja növelésére  
fordítottatik.

A jegyek N a g y I m r e a r v a s z é k i  
ü l n ö k n é l v a l t a t h o k a k ö l t e z e k d o r a k m e l-  
l e t t : nagy páholy 6 kor., kispaholy 4 kor.,  
földszinti ülőhely az 1—6 sorban 2 kor., a  
6-ik sortól 1 kor.

A karzati ülő- és állóhelyek, nemkü-  
lönben a földszinten a padok által el nem  
foglalt térre való belépés teljesen díjtalan.  
Azonban a földszinti tér elsősorban a szőlők  
alatt felvonuló testületek számára fog tartatni.

Külön meghívók az ünnepélyre nem  
bocsajtatnak ki, miért is a városi tanács ez  
úton hívja meg az ünnepélyen való részvé-  
telre úgy a nagyközönséget, mint az egyle-  
teket és testületeket. Felkéri egyben az egyle-  
teket és testületeket, hogy reggel 8 órakor  
szőlők a t a t a ref. templomban megjelenni  
szíveskedjenek, honnan a városi tanács veze-  
tése alatt fog az ünnepi közönség a róm.  
kath. templomba, majd a színházba vonulni.

A testületeknek a színházteremben való el-  
helyezhetése végett felkéri a tanács meg-  
jelenni szándékozó egyletek vezetőit, hogy a  
részvenni kívánó tagok számát bejelenteni  
szíveskedjenek, annyal is inkább, mert a díjas  
ülőhelyek ezen bejelentések arányában fognak  
kiadtni.

Az ülő helyek előjegyzése és kiváltása  
a már fentebb jelzett helyen f. hó 13-ikán  
d. u. 5 óráig eszközölhető, azontúl jegyek  
árúsitatni nem fognak.

— A kivándorlás eltiltása. A belügy-  
miniszter tudvalevően eltiltotta a kivándor-  
lóknak a Hamburg-Amerika vonal hajóira  
való irányítást, mert ez a társaság a kor-  
mánnyal szemben vállalt kötelezettségeit nem  
teljesítette. Bécsi lapok útján a Hamburg-  
Amerika vonal most azzal akar védekezni,  
hogy ez a tilalom most nem a kormány iránt  
vállalt kötelezettség nem teljesítése, hanem  
az Adria társasággal főforgó differenciái  
miatt következett be, a mivel szemben vi-  
szont az Adria azt jelenti ki, hogy neki a  
dolog természeténél fogva sem lehet része  
a Hamburgon át való kivándorlás eltiltásának  
előidézésében, mert ezt az útirányt a bel-  
ügyminiszter tiltotta el és így a Hamburg-  
Amerika vonalnak nem az Adriával, hanem  
a belügyminiszterrel szemben főforgó diffe-  
renciái szolgáltattak okot. A tényállás az,  
hogy a Hamburg-Amerika vonal a legutóbbi  
időben megtagadta a magyar kivándorlási  
alap számára kikötött törvényes illetmények  
befizetését, holott erre 1904. év óta köte-  
lezve van és egészen a közelmúltig az illet-  
ményeket tényleg fizette is. Mivel e kötele-  
zettségét a Hamburg-Amerika Linie teljesí-  
teni nem akarja, a belügyminiszter eltiltotta  
a Hamburgon át való kivándorlást és erre  
nézve elrendelte a megfelelő intézkedéseket.

— A hadsereg terményszükséglete. A  
közös hadsereg és honvédség termény- és  
anyag-szükségletének fedezése érdekében  
D r á n y i Ignác földművelésügyi miniszter  
a következő köriratot intézte az összes gaz-  
dasági egyesületekhez: — A cs. és kir.

közös hadsereg, valamint a magyar királyi honvédség részére évenként tetemes mennyiségben beszerzésre kerülő termény- és anyagjandarabok szükségleteknek közvetlenül a termelők által leendő szállításához fontos gazdasági érdekük fűződik. Hogy az ország mezőgazdasági termelőinek eme katonai terményszállításokban való részvételét minél inkább elősegítem, a cs. és kir. közös hadügy, valamint a magyar királyi honvédelmi miniszter urakkal egyetértően a termelőknek a hadsereg ellátásában való oktatására szolgáló tanfolyamot szándékozom a folyó évben, lehetőleg még a tavasz beállta előtt megkezdni, amely két három napra terjedőleg Budapesten — később megállapítandó időben és helyen — vétehető tervbe. Felkérem Cimet, hogy erre a tanfolyamra, az érdekeltek termelői körök figyelmét lehetőleg széles körben hívja fel és a tanfolyamokban résztvenni kívánók nevét, polgári foglalkozásuk említése mellett, legkésőbb két heti idő alatt jelentse be hozzám. Felemlítendőnek tartom, hogy az egyesületi tisztviselőknél a tanfolyamon való részvétele, tekintettel arra, hogy a katonai terményszállítások tapasztalatilag legcélzerűbben egyesületi úton nyerhetnek lebonyolítást, s így e szállítások helyes irányítása is az ő feladatukra képezi, — kívánatosnak mutatkozik. — Ezen miniszteri körrendelet szellemében felhívjuk mindazon gazdákat és birtokosokat, akik ezen a rajuk nézve csak haszonnal kecsegtető tanfolyamokban résztvenni akarnak, hogy ezt 8—10 napon belül jelentsék be a gazdasági egyesület titkári hivatalánál.

— **Vasúti kedvezmény a jegyzőknek.** Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter rendeletileg megengedte, hogy Magyarország összes községi és körjegyzői az államvasútat minden vonalon feljáró jegygye utazhassanak. A kedvezmény a mai nappal lépett életbe.

— **Rendelet a sorozásról.** A hivatalos lap közli a honvédelmi miniszter körrendeletét az idejüvencillatis foganatosítása tárgyában. Rendeletében így intézkedik: Az 1909. évi fősorozás a már jóváhagyott utazási és működési tervről részben eltérőleg a folyó évi március 8-tól május 15-ig, Budapest székesfővárosában pedig június 15-ig terjedő időben lesz megtartandó és ehhez képest az egyes törvényhatóságokra már megállapított működési tervnek annyiban szünetnek változást hogy azokban a sorozó járasokban, amelyekben a sorozás kezdete március 8-anál korábbi napra esett volna, a fősorozás új utazási és működési terv szerint, lehetőleg közvetlenül a többi járasokban lebonyolított sorozás után, május 15-éig lesz megtartandó. Mindazokban a sorozási járasokban tehát, a hol a már jóváhagyott sorozási utazási és működési terv szerint a fősorozás március 8-an vagy valamely március 8-ika után következő napon kezdődik, a fősorozás teljesen már jóváhagyott utazási terv szerint hajtható végre. Felhívja azokat a törvényhatóságokat, a melyeknek egyes sorozó járasaiban a fősorozás kezdő napja a március 8-ika előtti időpontra volt tervbe, véve hogy az elmaradt sorozó járasokra vonatkozó új utazási és működési tervet a hadkiegészítési kerületi és honvédkiegészítő parancsnokságokkal egyetértőleg minél előbb készítsék el.

— **A katonák illetménye.** A katonai illetményszabályzat második része, amely a bábortól való illetményeket tárgyalja, legközelebb új kiadásban jelenik meg. A könyv utóljára 1895-ben jelent meg. Az idő óta sok változás esett szervezeti tekintetben, a béke idejére való illetményekben is részben változás történt, azonfelül az árak tetemesen emelkedtek, úgy, hogy az illetményekre vonatkozó szabályzatok átdolgozása szükségessé vált. A második rész most meg-

jelenő új kiadása azt a törekvést szolgálja és előreláthatólag meg is valósítja, hogy a világos és egyszerű illetmény meghatározások útján a lehetőségig egyszerűsítse a hadseregben való gazdasági adminisztrációt. A legfontosabb újítások közül fölemlítendő a hadi főszereléshez való járuléknak a már beállt és hadbortól bizonyára még nagyobb méreteket öltő áremelkedés folytán szükségessé vált fölemelése, a hadi pótlék emelése a VI. rangszálatól lefelé mindenki számára, a hátramaradó család illetményeinek egyéges rendezése és a mozgósítás esetében az átalány-rendszer megszüntetése.

— **Pénzhamisítás egy szegedi tanyán.** Nagyobb szabású pénzhamisításra jött rá újból a szegedi rendőrség. A pénzgyártók egy szeged-tanyai gazda: P a p l o g ó S a n d o r és egy szállott szegedi iparos, aki hasonló üzemeik miatt nemrég szabadult ki a börtönből: S t a f f n e r Sebestyén vésnök. A rendőrség letartóztatta a pénzhamisítókat, akik a szeged-nagyszéksői tanyán, Paplogó hazában ülték a bűnös mesterséget. A pénzgyártó műhelyben nem kevesebb, mint 23,790 korona értékű hamis 20 filléres, 1 koronások és 10 koronások találtak. Volt ezenkívül még néhány darab rossz 10 filléres és 20 koronás aranypénz is. A pénzhamisításra az alsó központi kapitányság hívta fel a szegedi rendőrség figyelmét. Egyik alsóközponti korcsmában ugyanis néhány héttel ezelőtt Paplogó Sándor fia hamis koronásokkal fizetett. A korcsmáros beszoalagatta a hamis pénzt a rendőrségnek, amely azóta allandóan figyelemmel kísérte a különben vagyonos családot. Par napja Paplogó bejött kocsin Szegedre és itt az ipartestületi vendéglőbe ment, midőn a dolgot már elintézte. Késő este lett, amikor Paplogó hangosan racsapott az asztalra: — Fizetek! — És fizetett, de hamis koronásokkal. A vendéglős ezt azonnal észrevette és szölt a Gizella-téri őrszemre. Hamarosan a rendőrség is értesítve lett a dologról és Paplogó Sándort bekisérték a rendőrségre, ahol 8 darab hamis egykoronást találtak nála. A rendőrség ezután átutatta a gazda kocsiját, ahol számban eldugva pénzhamisításhoz szükséges eszközöket és egy Staffner Sebestyén névre szölo, erősen kompromittáló levelet fedeztek fel. Még az éj folyamán telefonértesítés ment az alsóközponti kapitánysághoz, amely rögtön hazukutatást tartott a nagyszéksői tanyai hazában. Ott találta a rendőrség Staffner Sebestyént is, aki pénzhamisítás miatt rövid idő előtt szabadult ki a börtönből. A műhelyben rengeteg hamis pénz volt elrejtve. Staffner azonnal őrizet alá vették, a hamis pénzt pedig lefoglalták. A pénzgyártó gép 10es 20 filléres, 10 és 20 koronás pénz készítésére volt berendezve. Megállapította a rendőrség, hogy a lefoglalt hamis-pénz 23,790 korona értékét képviseli. Volt közte 23,040 drb húsfilléres, 310 drb tíz-koronás, 150 drb egykoronás, a többi pedig 10 filléres és 20 koronás. A rendőrség átadta a ket veszedelmes alakot a királyi ügyészségnek.

— **A népfölkeletet is behívják.** Titkos rendelet futott szét az országban, mely most még szélesebb rétegre terjeszti ki a mozgósítási előkészületeket. Mint beavatott forrásból értesülünk a honvédelmi minisztérium titkos rendeletet küldött szét, még pedig egyenesen a főszoalgabírókhoz. A rendelet a népfölkeletéről szöli, kik katonák voltak és így ismerik a fegyverforgatás titkait. A rendelet szerint csak ezeket a népfölkeletet fogják behívni és pedig azért, hogy az újoncok kiképzését rájuk bízzák, mert a kiképző altisztek a mozgósított csapattal elvonulnak majd. Ezt a rendeletet megkapta Csongrád megye minden főszoalgabírósága és Szeged város katonai gyszoaltálya is. A rendelet mellett ott van az is, hogy a behívást csak akkor kell foganatosítani, ha sürgőnyileg erre intézkedés történik.

**Református vasárnapi istentiszteletek.** D. e. 9 órakor predikál Futó Zoltán lelkész, agendázik Kovács József s. lelkész. D. u. predikál Kovács József s. lelkész.

— **Az állami tisztviselők helyzetének javítása.** A pénzügyminiszter leiratában már értesítette arról az Állami Tisztviselők Országos Egyesületét, hogy a tisztviselők illetményeinek javítására irányuló intézkedéseit a személyi- és lakpénzpótlékkal és a statusrendezéssel befejezte. Az állam pénzügyi helyzete többet nem enged meg. Am a tisztviselők panaszait még ez a kijelentés sem hallgattatja el. Az Állami Tisztviselők Országos Egyesületének április 18-án tartandó rendes évi közgyűlésén indítvány lesz a lakbérsoztályba való sorozás sérelmei miatt, az állami népiszkolai tanítók fizetésfelemelése s a nyugdíjasok helyzetének javítása érdekében. Emiékíráttal akarnak a tisztviselők fordulni a kormányhoz még egy tisztviselői közalap létesítése ügyében is. Az adóreform javaslatokkal szemben országos egyesületük már előterjesztést tett a pénzügyminiszterhez, amelyben a sérelmes rendelkezések módosítását kéri. Az egyesület választmánya pedig felterjesztést intézett a képviselőházhoz és a kormányhoz, hogy a képviselőházban legutóbb betérjesztett, a tisztviselőknél a közpénz pótdó alól való mentesítését megszüntetni akaró javaslat mellőztessék. A tisztviselők tehát még mindig kérnek. És mivel kérésük között van a nyugdíjtörvény revíziója is, sokat kérnek. A pénzügyminiszter pedig az állam pénzügyi helyzetére való tekintettel azt feleli: ne tovább!

— **Magyarországi munkások jogviszonya Romániában.** A belügyminiszter hivatalos úton értesült arról, hogy újabban ismét számos magyarországi munkás vállalt munkát Romániában a nélkül, hogy jogviszonyait szabályszerűen kiállított, aláírt és hatóságilag hitelesített szerződéssel előzetesen biztosították, s gyakran megtörténik, hogy köztük s munkaadók közt egyenetlenségek támadnak, sőt többször előfordul az is, hogy a bérvizony felbontása alkalmával a munkaadók munkasáikat hómijuk visszatartásával akarják továbbmaradásra kényszeríteni. A végböl, hogy munkasáink az öket érhető károsodásoktól lehetőleg megóvassanak, a belügyminiszter most körrendeletben hívja fel valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjét, intézkedjék az irant, hogy a Romániába szölo utlevélrel folyamodó összes munkakeresők, különösen a női munkások, nemkülönbén a nevelőnők és óvónők a fent előadott körülményekre és arra is figyelemztetést nyerjenek, hogy a romániai munkaadókkal lehetőleg még utrakelésük, de mindenesetre munkába állásuk előtt írásbeli szerződést kössenek.

— **Reformátusköri felolvasások.** A Református Kör f. hó 7 én tartja ezidei 15-ik felolvasó estélyet. A központon felolvasásokkal közreműködnek Futó Zoltán ref. lelkész és Sima László. A felsőpárton Csallány Gábor és Kocsis János s. lelkész; az értékes és tanulságos felolvasásokra felhívjuk a közönség figyelmét.

— **Vásár a közlben.** A szomszédos Hódmezővásárhelyen f. hó 12—13—14—15 én lesz az idei tavaszi országos vásár, az első napokban a jószágvásárral, melyre vézsmen-tes helyekről minden féle labasjószág, tehát sertés is szabadon felhajtható.

• **Budapesti tudósítás.** Az épített közönség körében megszerte élénk érdeklődés nyilvánult meg a múlt évben ifjabb Walla József cementárú és műkölygar vállalata iránt, s a legnagyobb bizalom abban nyert kifejezést, hogy tömegesen keresték fel meg-

bizásaikkal a vállalat VII. Rottenbiller-utca 15. sz. a. irodáját és raktárát, mely a megrendelő közönséget a legkiválóbb gyártmányai szolgáltatásával a legmesszebbmértékig kielégítette marványozai lapok, mintázott cementlapok, karmantytus betoncsövek stb. gyártmányaival. Elvállal: különböző lapburkolatokat, granit-terazó munkát stb. Raktáron tart: valódi metlachilapokat, keramit-, fayence- és kelheimi-lapokat, valamint mindenféle építési anyagokat. Legújabbán pedig ipartelepének megnagyobbításával gyárában külön kőfaragó műkösz-tályt létesített, hol karaszt, vörösmarvány, granit, mészkő stb. utánzatú kőfaragó műkőmunka, mint lépcsők, balusztrádok, labazatok stb. előállításával foglalkozik egy eddig is kitűnően bevált módszer szerint.

FOULARD  
NYERS bast  
CHINE  
SKÓT

**SELYEM**

Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich. 4

és »Henneberg-selyem 1 K. 35 f. től felelbi, bérmentes és vámentesen. Minta postafordultával.

## Serdülő leányok és fiúk

erősekké és vidorakká fejlődnek, elvesztik öngonczságukat, hogy ha a szükséges táplálékot

## Scott-féle Emulsió



Az Emulsió vásárlásánál SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

alakjában élvezik, a mely az összes erősítő szerek között a legkiválóbb.

Orvosok és bábák a SCOTT-féle Emulsiót a legmelegebben ajánlják az utóbbi 32 év óta. Edes mint a tejszín.

Könnyebben émeszthető mint a tej. 11

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

### Köszönetnyilvánítás.

A szentesi m. kir. állami gimn. ifjak 1909. február 13-án tartott táncmulatságon felülírtai sziveskedtek: Ligdai János 5 kor, Kocsis János ref. lelk. 2 kor. 60 fill. dr. Ujar István 5 kor, Jirkovszky Sándor 2 kor. 40 fill. Sebész N. 1 kor. özv. Senk Péterne 1 kor. Banfalvi Lajos 3 kor. Fenyvesi Adólf dr. 2 kor 40 fill. Szilágyi Dezső 2 kor. N. N. 60 fill. Stern Mór dr. 5 kor. Laszlo Vilmos dr. 2 kor. Cserna Janos 3 kor. Szabo Mihály 5 kor. Papp Lajos ref. 1. 2 kor. Péter Albert dr. 10 kor. Untermüller Ernő 4 kor. Zsoldos Ferenc 10 kor. Szeder Ferenc dr. 10 kor. Matéffy Ferenc dr. 10 kor. özv. Sarkady N. Mihályné 4 kor. Futo Zoltán 5 kor. Székely József 2 kor. Kléner Ferenc 3 kor. özv. Trinc N-né (Kunszentmárton) 3 kor. Molecz Béla 3 kor. Matéffy László 4 kor. Gyenes Antal rk. k. 2 kor. Petrovics Soma 5 kor. A szives felülírtóknak ez úton is halás köszönetét nyilvanítja a Rendezőség.

### Irodalom.

A »Vasárnapi Ujság« március 7-iki száma közli baró Kornfeld Zsigmond arcképeét és méltatását, képsorozatokat Afrikai, Nemes Marcellnek a Szépművészeti Múzeumban kiállított képgyűjteményéből, az államvasúttak gépgyárának új munkaházairól, a Zugligetben tartott szi-versenyről stb. Szépirodalmi közlemények: Mikszáth Kálmán regénye: A fekete város, Ady Andre novellája, Farkas Imre és Kiss Menyhért versei, Williamson angolból fordított regénye. Egyéb közlemények: Hódossy Imre arcképe és

nekrológia, Aponyi Lajos ifjúkori arcképe, melyet Jókai festett kecskeméti diák korában, tarcacik a hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom a művészet, Sakkjáték stb.

A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre négy korona, a »Világkrónika«, val együtt négy korona 80 fill. Megrendelhető a »Vasárnapi Ujság« kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-u. 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap« a legolcsóbb újság a magyar nép számára, fél-évre két korona 40 fillér.

Felolós szerkesztő: BANFALVI LAJOS.

Kiadótulajdonos a »Szentes és Vidéke« könyvnyomda



## Eladó vagy kiadó.

Kanász Nagy Lajos I. kertület Rákóczi-utca 63. szám alatti üzlethelyisége, mely ma borbélyüzlet, azonnal kiadó, esetleg eladó Értekezhetni fenti szám alatt. 3V1



## Üzlet-eladás.

A legszebb helyen lévő jó forgalmú könyv- és papirkereskedésem, mely magános nőnek is kiválóan alkalmas jövedelmi forrás családi körülmények miatt eladó.

Egyben értesitem a t. közönséget, hogy a raktáron lévő összes árucikkeket, különösen az író- és papírszereket, valamint a legfinomabb fiúmei rizspapirból készült minden számú »Rigler«-féle rajztömbök és betéteket mélyen lezállított árban árúsítom el.

Mindezekről bárki egy próba vásárlás által meggyőződést szerezhet. Az üzlet átvételre vonatkozólag értekezni lehet nálam bármikor az üzlethelyiségben.

Tisztelettel

**Sebesy Ferenczné**

könyv- és papirkereskedő

Kossuth-tér, görög egyház.



## Aczélgörredőnyt

I-a minőségűt ajánlunk kartellen kívül, azonkívül faredőnyöket (ablaknak, ajtónak) léczredőnyöket (különböző színekben) ponyvaszerkezeteket stb.

**E. S. Rosenthal's Erben.**

Bécs, (Wien) XV. Rosinagasse 19. 3—1

## CLAYTON & SHUTTLEWORTH<sup>®</sup>

Budapest, Váci-körút 63.

Által a legújtanosabb Árak mellett ajánlatnak:

### Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalozók, járgány-cséplőgépek, löher-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, keszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes aczél-ekék, 2- és 3-vasú akák és minden egyéb gazdasági gépek.

Óh jaj!



Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

**Egger mellpasztillái**

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona

Próbadozoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

»NÁDOR»

GYÓGYSZERTÁR

BUDAPEST, VI., Váci-körút 17.

Éljen!



Eggel mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Kapható Szentesen: Farkas Eugenia, Metzger Ede, Török János, Várady h. ifj., Vecsery Miklós és Sajó György gyógyszerárakban. 26-1



Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

**RÉTHY-féle**

**PEMENTEFÜ CUKORKÁNÁL**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

10-1 I. DOBOZ 60 FILLÉR.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

**ERŐ SÓSBORSZESZ**

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos háziszertől várni lehet.

Öre az egészségnek, fertőtelenít, erőt és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószert.

→ Szükséges minden háztartásban. →

Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

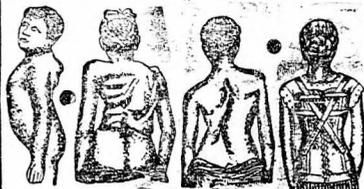
Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után.

**KOSMOS laboratórium, GYÓR.**

Kapható Szentesen: Metzger „Hajnal” gyógyszerárakban

Anyák óvjátok gyermekeiteket a hátgerincelgörbüléstől!

Nincs többé elgörbült test!



Ha az én utól nem ért, a legismertebb orvosok általajánlott orthopéd-tamasztó fűzőmet használja. Mesésen könnyű és hygienikus! Vattázás nélkül elfődi az egész elgörbülést. Ferdén növevőre hajló iskolás gyermekeknek nélkülözhetetlen mentő- és óvodai eszköze! 30 éve fennálló testgyógyászati intézetemben a legtekélyesebb technikai mű- és mérsékelt árak mellett készülnek, továbbá:

egyenestartók, járó készülékek, műlábak és műkezek, cs. és királyi szabadalmazott KELETI-féle sérvtők, haskötők.

**Uj! Gummi-görcsérharisnyák** varrat nélkül, valamint a betegápoláshoz szükséges eszközök. 13-1.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

**Keleti J.** orvos-sebészeti műszerek és gummiárúk gyára BUDAPEST, IV., Koronaherceg-útca 17. sz.

**Ki nem szereti nejét és gyermekeit!**  
Saját érdekében

kérjen, tíz filléres postabélyeg beküldése e lenében prospektust és árjegyzéket.

Közvetlen szétküldés

**BAUER JÓZSEF**

Kozmetikai, higiénikus-vegyszer-művek.

13-1. Vezérképviselet és szétküldési iroda:

BÉCS, I. Sonnenfelsgasse 21.

**Kiadó lakás és üzlethelyiség**

A Weisz-udvarban Kléner Ferenc cukrász által birt. lakás és üzlethelyiség március 1-től haszonbérbe kiadó. Ugyanott több rendbeli bútor; egy plüss divány, kerek és sarkos márványasztalok jutányos áron eladó. Értekezni lehet ugyanott a tulajdonos özv. Weisz Bernátnéval.



**Betegség miatt egy fűszerüzlet haszonbérbe kiadó,**

esetleg a házzal együtt eladó.

Tudakozódni lehet e lap kiadóhivatalában.



Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller**

ptéka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult közönségnél, oszónál és meghűlésesnél, bedörzsölés-képpen használva.

**Figyelmeztetés.** Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-30, K 1.40 és K 2.- és újszólólván minden gyógyszerárakban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

**Dr Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”.**

• Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. •

Mindennapi szétküldés.

**Kiadó**

1909. évi április hó 24-ik napjától, a Szentesi Takarékpénztár Kosuth-téren tekvő épületében

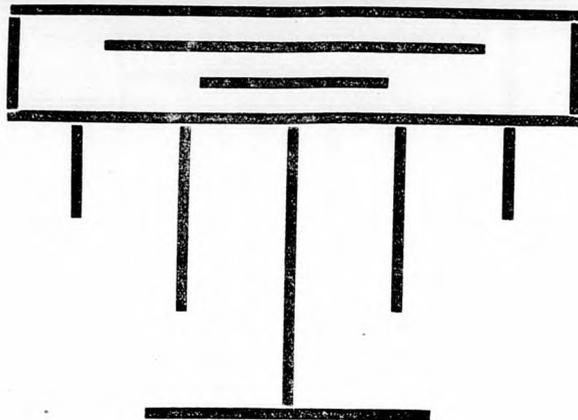
1. a Szépe Károly féle bolthelyiség, a vele járó pincével, raktárral és egyéb helyiségekkel avagy e helyiségek nélkül. Valamint kiadó.

2. Utóbb Rázso Manó, előbb Stark Nándor féle bolthelyiség, kivonatára a benne lévő és kereskedéshez szükséges és alkalmas berendezésekkel. Ezen bolthelyiséghez csatlakozhat — bérlet kivonatára — az udvari lakás és üvegezett zárt folyosó is.

3. Esetleg több rendbeli udvaron lévő raktár helyiség, melyek iparos műhelynek is használhatóak.

Alkult lehet kötni a takarékpénztár igazgatójával s a zárt ajánlatok is hozzá intézendők.

Szentesi Takarékpénztár igazgatósága



## „SZENTES és VIDÉKE“

SZERKESZTŐSÉGE ÉS HIRLAPKIADÓHIVATALA

KOSSUTH-UTCZA (GÖRÖG-UDVAR)

ELŐFIZETÉSEKET ELFOGAD — HIRDETÉSEKET

VALAMINT NYILTTÉRI KOZLEMÉNYEKET A LEG-  
JUTÁNYOSABBAN SZAMIT FEL.

**Menyegzői**

és

**Báli meghívók, Fáncrendek**

*Diszokmányok*

**Könyvek, Folyóiratok,**

*Szalag-aranyozás*

**Diszmunkák több színnyomásban és**

**Gyászjelentések**

**Gyászszegélyű névjegyek**

Izlésesen, olcsón és gyorsan készülnek.